

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
Izide razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

„JUTRA“

Shod JRKD v veliki unionski dvorani

VELIČASTNA NACIONALNA MANIFESTACIJA MARIBORA.

Včeraj je obmejni Maribor na mogočen in viden način manifestiral svoje jugoslovanstvo in nacionalno zavednost. Takega spontanega političnega zborovanja naše mesto doslej še ni zabeležilo. Ob po-
membni obletnici pričetka nacionalnega gibanja mariborskega slovenstva, ob 70-letnici prve »Besede«, je pokazalo svoje pravo narodno lice in dokazalo, da stoji zvesto v jugoslovanskem taboru. Velika unionska dvorana je bila že davno pred pričetkom shoda nabito polna, zunaj pa se je gnetla ogromna množica, ki je za-
man skušala priti v dvorano in poslušati besede naših ministrov, senatorjev in narodnih poslancev o sedanjem položaju zunaj in znotraj države. Z dopoldanskim vlakom sta prispela v Maribor ministrski podpredsednik dr. Albert Kramer in minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj v družbi več senatorjev in narodnih poslancev iz naše banovine, pripeljali pa so se tudi narodni poslanci g. dr. Ljudevit Auer, Milan Dobrovoljac in Salih Baljić kot gostje.

Ko sta ministra dr. Kramer in Pucelj z ostalimi odličnimi gosti in narodnimi predstavniki stopila v dvorano, je množica sprejela z bučnim pozdravljanjem in vzklikanjem, a ko se je poleg prvi vihar navdušenja, je vstal senator g. dr. Miroslav Ploj in otvoril shod s kratkim pozdravnim nagovorom, nakar je bil na njegov predlog z velikim odobravanjem izvoljen za predsednika zborovanja mestni župan g. dr. Franjo Lipold. G. župan je imel lep, iskren in krasno zasnovan govor, v katerem je tolmačil toplo nacionalno čustvovanje in jugoslovansko srce obmejne prestolnice. Posebno presrečno je pozdravil navzoča ministra in skoro polnoštevilno zbrane slovenske poslance in senatorje ter ostale goste. Omenil je v izčrpnih besedah nastanek in razvoj nacionalne misli in zavesti v našem mestu ter naglasil pomen in veselje mariborskega prebivalstva, da more pozdraviti v svoji sredi oba ministra in naše narodne predstavnike, pod katerih vodstvom bomo srečno prebrodili sedanje težkoče in si ustvarili lepšo bodočnost.

Prvi je nato spregovoril poslanec g. dr. Ljudevit Auer, ki je prinesel pozdrave volilcev in somišljenikov JRKD iz hrvatskega Posavja. S krepkimi besedami je obsodil zločinsko akcijo nekaterih narodnih izdajalcev in tujih plačancev, ki skušajo z najnižjotnejšimi zločinskimi sredstvi rušiti in uničevati ono, kar je bilo ustvarjeno z žrtvami najboljših sinov našega naroda. Toda njihove akcije se razblinjajo ob naši zvestobi in pahljivosti obmejnih čuvarjev v neuspehi in blamažo. Ves njihov napor, da bi za-

netili med kmetiskim ljudstvom upor in voljo po spremembi državne oblike in vladavine, je in ostane brezuspešen. Skoro ves narod, z majhnimi izjemami, se je zbral pod ponosnim praporom JRKD okrog svojih preizkušenih voditeljev in narodnih borcev. Množica je sprejela njegov govor z viharim odobravanjem. Enako priznanje sta žela za svoja izvajanja tudi poslanci g. Salih Baljić in g. Milan Dobrovoljac, ki sta sporočila pozdrave bratskega življa iz Bosne in Hercegovine ter iz Srbije.

Predsednik shoda župan g. dr. Lipold se je nato zahvalil vsem govornikom za njihove lepe, krepke besede, nakar je bil izvoljen poseben redakcijski odbor, obstoječ iz članov gg. Lovra Petrovarja, dr. Miloša Vauhnik, dr. Frana Rapotca, Rudolfa Tumpeja in Franja Bureša, ki je sestavil resolucijo o potrebah, željah in zahtevah mariborskega in ostalega podeželskega prebivalstva. Ko pa je župan podelil besedo glavnemu govorniku ministrskemu podpredsedniku g. dr. Albertu Kramerju, je nastalo v dvorani tako viharo in bučno navdušenje, da je trajalo precej dolgo, preden je mogel g. ministrski podpredsednik opisati današnji položaj v državi, v skupščini in senatu ter vzroke bivše vladne krize in pomen sprememb v kabinetu. Ostro je obsodil zakulisno in zločinsko delo naših narodnih nasprotnikov in zapelancev. Zborovalci so se pridružili tej obsodbi z ogorčenimi medklci.

Za njim je spregovoril prav tako hrupno pozdravljen minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj, ki je obravnaval v svojem govoru ostala vprašanja, ki se jih je predgovornik le dotaknil in tako izpopolnil celotno sliko današnjega položaja v državi. Za njegova, kakor poprej tudi za dr. Kramerjeva izvajanja, se je zahvalil g. dr. Lipold, nakar je bila sprejeta obširna resolucija, ki jo je prečital g. dr. Vauhnik in v kateri so našteje glavne potrebe in želje prebivalstva Maribora in njegove širše okolice. Ob zaključku je župan g. dr. Lipold še predlagal, da se z zborovanja odpošlje vdanostna brzojavka kralju, pozdravne brzojavke pa ministrskemu predsedniku dr. Srškiću in predsedniku JRKD Nikoli Uzunoviću. Navzoči so ta predlog z navdušenjem sprejeli, nakar je predsednik z zahvalnimi besedami zaključil to impozantno manifestacijo državne misli in narodne slege. Po shodu sta oba ministra sprejela številne deputacije, po obedu v hotelu »Orel« pa sta se s popoldanskim brzovlakom odpeljala v Ljubljano.

gozdove in rudnike; dr. Stjepan Srkul, minister za zgradbe; Bogoljub Jevtić, minister za zunanje zadeve; Žika Lazlić, minister za notranje zadeve; dr. Radenko Stanković, minister za prosveto in dr. Lavoslav Hanžek, minister za telesno vzgojo. V novem kabinetu ni več prejšnjih ministrov Ivana Mohorića, Viktorja Pogačnika in dr. Dragana Kraljevića. Vsi trije so bili ob izstopu odlikovani z redom Jugoslovanske krone I. stopnje.

NAKUP ČESKOSLOVAŠKE V RUSIJI.

BUDIMPEŠTA, 7. novembra. Po poročilih iz Galaca je bilo pretekli teden nato-vorjenih na donavske trgovske ladje 37.000 in nato še 80.000 stotov ruske pšenice, ki jo je kupila Českoslovaška.

Izid nemških volitev

HITLERJEVCI IZGUBILI 35 MANDATOV, SOCIALNI DEMOKRATI 12, CENTRUM 6, KOMUNISTI SO JIH PRIDOBILI 11, NACIONALCI PA 10. SESTAVA VEČINE JE NEMOGOČA.

BERLIN, 7. novembra. Med tem ko je bila noč pred zadnjimi volitvami 31. julija, zelo burna in je izgubilo življenje več narodnih socialistov in komunistov, je bila noč od sobote na včeraj razmeroma mirna. Miren je bil tudi včerajšnji dan. Agitacija je skoraj docela utihnila, navdušenja ni bilo nikjer. Udeležba je znatno manjša kot zadnjič. Med tem ko je bilo vpisanih 44.5 milijonov volilcev, jih je volilo le 35.379.011. Glavna karakteristika izida je, da so narodni socialisti nazadovali, komunisti pa napredovali. Nacionalisti so sicer tudi porastli, a niti približno ne tako, kakor so pričakovali.

Doslej so znani sledeči dokončni rezultati: narodni socialisti 11.729.201 glasov ali 33.3%, socialni demokrati 7.266.873 glasov ali 20.8%, komunisti 5.975.531 glasov ali 17%, centrum 4 mil. 191.771 glasov ali 11.7%, bavarski ludovci 1.080.124 glasov ali 3.1%, nemški nacionalci 2.950.659 glasov ali 8.4%, nemški ludovci 660.392 glasov ali 1.8%, pristaši državne stranke 327.358 glasov, deželani 102.000, Hannoveranci 58.526, pristaši stranke ljudske pravice 30.782, socialistični delavci 18.700, viničarji 105.171, ostali pa 117.107 glasov.

Novi državni zbor bo štel radi slabše volilne udeležbe le 582 poslancev, dočim jih je razpuščenih 608. Po teh ugotovitvah dobe: narodni socialisti 195 (prej 230), socialni demokrati 121 (133), komunisti 100 (89), centrum 70 (76), nemški nacionalci in tirinški deželni zvezarji 51 (40), bavarski ludovci 18 (22), nemški ludovci 11 (7), nemški kmetijci 2 (2), gospodarstveniki 1 (2), viničarji 1 (1), krščanski socialci 4 (3), državljani pa 2 (4) poslancev.

Pomen Gömbösevega potovanja

RAZLIČNO TOLMAČENJE TISKA. GÖMBÖSA BODO SPREMLJALI TUDI FUNKCIONARJI GENERALNEGA ŠTABA.

RIM, 7. novembra. Madžarski ministrski predsednik Gömbös bo o priliki sedanjega obiska ostal v Rimu najbrže 3 dni. Spremljali ga bodo še kabineta ministrstva zunanjih del baron Apor in drugi visoki uradniki. Gömbösevega sestanku z Mussolinijem pripisujejo italijanski listi izredno velik pomen. Gömbösu na čast bo prirejena tudi velika vojaška svečanost. Ob tej priliki bo obiskal madžarski ministrski predsednik tudi papeža, na povratku pa bo v San Rossolu pri Pizi sprejet v avdijenco pri italijanskem kralju.

BUDIMPEŠTA, 7. novembra. O priliki Gömbösevega potovanja v Rim naglašajo madžarski uradni tisk, da bo to samo akt kurtoazije, dočim naglašajo nacionalistični listi, da bo sestanek Gömbösa z Mussolinijem mnogo večjega pomena. Obisk bo pozneje vrnil italijanski državni tajnik za zunanje zadeve, ki bo prispel v Budimpešto. Poleg zastopnikov zunanega ministrstva potujejo z Gömböšem v Rim tudi še tiskovnega urada, še operativnega oddelka generalnega štaba in drugi vojaški funkcionarji. Da

Položaj je po teh volitvah tak, da se ne more sestaviti nobena delovna večina, ker so hitlerjevci in centrumovci izgubili toliko mandatov, da nimajo več 50% poslancev, kakor prej. Papenova vlada bo torej ostala še nadalje na krmilu, če se kaj ne zgodi.

BERLIN, 7. novembra. Nemški tisk komentira izid včerajšnjih volitev kot zmago vlade von Papena. V starem državnem zboru je imel Hitler skupno s centromom in bavarsko ljudsko stranko neznatno večino, v novem parlamentu pa imajo vse tri skupine komaj 48 odstotkov poslancev, tako da je vsaka večina popolnoma izključena. »Montag« ugotavlja v svojem uvodniku, da Papen lahko sedaj mirno dalje vlada. »Montagpost«, glasilo demokratov, pa naglašja, da pomenijo včerajšnje volitve vrnitev meščanov k meščanskim strankam in začetek konca Hitlerjeve slave. Papen je s tem lahko zadovoljen in more mirno nadaljevati svojo politiko. Tudi »12-Uhr-Blatt« sodi, da je edina možnost rešitve prezidialna vlada, ker se vlada, ki bi imela oporo v parlamentu, ne more sestaviti. Novi državni zbor je docela nesposoben za delo.

PARIZ, 7. novembra. »Matin« komentira včerajšnje nemške volitve in pravi, da pomenijo pomirjenje nemških množic. Papen je dosegel velik uspeh. »Journal« smatra izid volitev kot Papenov uspeh in začetek Hitlerjevega konca. »Populaire« pravi, da bo sedaj Papenova vlada še dolgo ostala na krmilu. V »Echo de Paris« pa piše Pertinax, da je Hitler že zamudil svojo veliko priložnost. Volitve so dokazale, da more vladati v Nemčiji samo tisti, ki se naslanja na polico in državno brambo.

Nova Srškićeva vlada

BEOGRAD, 7. novembra. Vladna kriza se je rešila v soboto z osnovanjem nove vlade pod predsedstvom dr. Milana Srškića. Kabinet tvorijo: dr. Milan Srškić, predsednik; dr. Albert Kramer, minister brez portfelja in stalni podpredsednik; Ivan Pucelj, minister za socialno politiko in narodno zdravje; dr. Hamdija Karamehmedović, minister brez portfelja; dr. Dragotin Koljić, minister brez portfelja; dr. Ilija Šumenković, minister za trgovino; Boža Maksimović, minister za pravno; inž. Lazar Radivojević, minister za promet; Juraj Petrović, minister za kmetijstvo; general Dragomir Stojanović, minister za vojsko in mornarico; dr. Milorad Gjorgjević, minister za finance; Pavao Matić, minister za

bi se javnosti prikrla imena nekaterih Gömbösovih spremljevalcev, bodo potovali v Rim ločeno.

ODKRITJE KOČICEVEGA SPOMENIKA

BANJALUKA, 7. novembra. Včeraj je bil tu na svečan način odkrit spomenik pesniku in narodnemu borcu Petru Kočiću. Odkritja se je udeležilo preko 20.000 ljudi.

JUGOSLOVANSKA PŠEINCA ZA RUMUNIJO.

BUKAREŠTA, 7. novembra. Iz poluradnega vira se doznava, da se pogaja vlada za nakup 4 do 5 tisoč vagonov prvo vrstne bolgarske, jugoslovanske in madžarske pšenice. S tem se pričakuje, da se bodo v Romuniji znižale cene pšenice, ki so sedaj neprimerno visoke.

IZVOZ JAJC IZ SLOVENIJE.

SV. JURIJ OB JUŽNI ŽEL., 7. novembra. Ker je uveden klirinški promet s Švico in Italijo, sta sedaj zopet odprti obe naši najvažnejši tržišči za izvoz jajc. Cene so se zopet dvignile, tako da so enake onim lanskega leta ob istem času.

Dnevne vesti

Proslava sedemdesetletnice zgodovinske „Besede“

Jubilejni koncert v veliki dvorani pivovarne »Union«.

Včeraj popoldne je Maribor na zares dostojen način proslavil sedemdesetletnico svoje prve večje slovenske javne prireditve. Obnovil je koncert, izvajan pred 70 leti v mali gostilniški dvorani v sedanjih Strossmayerjevi ulici. Velika unionska dvorana sicer ni bila tako polna, kakor v soboto zvečer o priliki koncerta učiteljskega pevskega zbora, vendar je bil obisk še vedno zadovoljiv.

Proslavo je otvoril gosp. prof. Hinko Družovič z »Uvodno besedo o pomenu proslave«. V svojem govoru je obrazložil razmere v Mariboru pred 70 leti, tedanjo zgodovinsko pomembno »Besedo« in posledice. Sledil je jubilejni koncert, na katerem so se pele skoraj v celoti one pesmi, ki so tvorile program »Besede«, do dane so pa bile tudi še nekatere druge, nastale v tedanji dobi in tesno zvezane z njo.

Moški zbor Slovenskega pevskega društva »Maribora« je pod vodstvom gosp. Janeza Ev. Gašpariča zapel še vedno efektni pesmi: Ipavčevo »Zvezdo« in Miklošičevo »Mar-i-bor«, ki sta jako lepo pokazali tedanjo dobo prvih slovenskih borb za narodno osamosvojitev. Gdč. Ljudmila Vedralova in g. Anton Faganelli sta zapela Benjamina Ipavca dvospev »Prisega«. Simpatični in dovršeni alt pevke in mošni, polni bariton pevca sta ustvarila efektno točko. Pri klavirju je bil g. prof. V. Mirk. Drugi je nastopil moški zbor »Drave« pod vodstvom g. Albina Horvata z Maškovo »Strunam« in Skroupovo »Staročesko«. Nato so pa prišli na podij še vnaprej pozdravljeni bratje Živkovi, ki so zapeli v sekstetu Riharjeve »Zvonove« in G.

Ipavca »Vse mine«. Obe preprosti, a lirsko nežni pesmi sta dosegli velik uspeh in so morali bratje pevci drugo celo ponoviti.

Po navdušenem ploskanju sekstetu Živkovih so nastopili pevci »Jadrana« pod taktirko g. Josipa Laha z Riharjevo »Savico« in Lisinskega pesmijo »Prosto zrakom ptica leti«. Ob spremljavi g. prof. Mirkova, alt, g. Avgust Živko, tenor, in g. Faganelli trošev iz B. Ipavca spevoigre »Tičnik«. Sledila je mogočna Ipavčeva kantata »Kdo je mar?« katero je izvajal moški zbor Glasbene Matice pod vodstvom pevovodje g. prof. Mirkova, moški kvartet so peli gg. Živko, Petrovič, Faganelli in Vidovič, na klavirju pa sta spremljala štiroročno Ema in Ubald Vrabec. Koncert je zaključila Jenkova »Molitev« združenih moških zborov »Drave«, »Glasbene Matice«, »Jadrana« in »Maribora« pod vodstvom g. Albina Horvata.

Vse izvajane skladbe so že zelo daleč od sedanje vokalne glasbe, zlasti od zborov, so pa še vedno polne onega čara preprostosti, ki osvaja prav s svojo neposrednostjo, kar so pokazali tudi navdušeni poslušalci. Koncert je bil bolj jubilejni kot umetniškega pomena, a je tudi v umetniškem oziru dosegel tako višino, o kakršni prireditelji »Besede« pred 70 leti gotovo niso sanjali. Bila je to res iskrena, topla in intimna prireditev.

Po koncertu je bila v dvorani in stranskih prostorih prosta zabava pri pogrje-nih mizah in ob sviranju godbe društva »Drava«.

Rado Murnik

Drug za drugim legajo v prezgodnji grob naši literati. Franu Milčinskemu je sledil naš enako popularni pisatelj Rado Murnik, ki je zatisnil za večno svoje oči včeraj popoldne v ljubljanskem mestnem zavetišču.

Rado Murnika je rešila smrt trpljenja, saj je kot človek v zadnjem času samotaril v mestnem zavetišču, kot pisatelj pa je živel v izredno širokem krogu čitate-lev in bo živel večno. Bil je eden izmed redkih naših ljudi, ki si je izbral pisateljevanje za svoj poklic, bil je eden naših najboljših felitonistov in pokazal je najjačje sposobnosti v humoreski. Njegove napisane knjige in novele ter dela za naš diletantski oder bodo šla od rok do rok, od roda do roda.

Rado Murnik se je rodil 31. julija 1870 v Ljubljani, kjer je dovršil gimnazijo. Medicino je študiral na Dunaju in v Gradcu, a se je kmalu posvetil docela pisateljevanju. Po prevratu je bil imenovan za uradnika dopisnega urada v Ljubljani, že leta 1928 pa je izgubil službo, ker je bil nrad-kinjen.

Pisatelj Murnika so položili na mrliški oder v mrtvašnici pri Sv. Krištofu, odkoder bo pogreb jutri ob 16. uri k Sv. Križu. Slava Murnikovemu spominu!

Smrtna avtomobilska nesreča

V bližini Sv. Urbana pri Ptuj se je včeraj na ravni cesti pripetila strašna avtomobilska nesreča, ki bo zahtevala najbrže dve človeški žrtvi. Posesnikov sin France Lehrbaumer od Sv. Urbana je bil pri priliki mrtve, posestnik Martin Sužnik pa se bori v ptujski bolnišnici s smrtjo.

Le po nesrečnem naključju se je zgodila grozovita katastrofa. Okrog 10. ure popoldne je vozil s svojim tovornim avtom. Vinko Simončič iz Vitarovcev proti Ptuj. Na avtu so bili poleg lastnika, ki je sam šofiral, še posestnikov sin France Lehrbaumer, posestnik Martin Sužnik z Vintarovskega vrha in neka o-čeba, katere ime pa niso mogli takoj ugotoviti. Ko je avto brzel po ravni cesti nenadoma odletela s sprednjega kole-za guma. Avto se je prevrnil in pokopal pod seboj Franceta Lehrbaumerja, ostale potnike pa je sunek vrgel iz avtomobila,

pri čemer je Lužniku počila lobanja, lastnik avtomobila in neznanec pa sta dobila le lažje poškodbe.

Mrtvega Lehrbaumerja so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Urbanu, hudo ranje-nega Lužnika pa so spravili v ptujsko bolnišnico.

II. seja banovinskega odbora JRKD. Preteklo soboto popoldne je imel banovinski odbor Jugoslovanske radikalne kmetske demokracije v dvorani mariborskega Narodnega doma svojo drugo redno sejo, kateri so prisostvovali člani odbora, senatorji in poslanci iz dravske banovine. Seji je predsedoval predsednik banovinskega odbora senator g. dr. Rajer, obširno in izčrpno tajniško poročilo pa je podal banovinski tajnik JRKD g. dr. Zajec. Po izčrpanem dnevnem redu se je razvila živahna debata o vseh političnih vprašanih ter so bili sprejeti tudi neka-teri konkretni sklepi ob splošnem soglasju vseh navzočih.

Za načelnika tiskarne sv. Cirila v Ma-riboru je bil izvoljen sedanji podnačelnik stolni dekan g. dr. Maks Vrabec, za rav-nateljja pa je bil imenovan dosedanji pod-ravnatelj g. France Hrastelj.

Iz učiteljske službe. Na meščansko šolo v Maribor je premeščen strokovni učitelj France Javšovec iz Celja; na meščansko šolo v Slovensko Bistrico je premeščena iz Celja strokovna učiteljica Neža Zadnikova; strokovna učiteljica Marija Tičar-jeva pa je premeščena iz Slovenske Bi-stricte v Veliki Bečkerek.

Grobovi. Včeraj je preminula v starosti 62 let Karolina Schwaigerjeva, žena železniškega uradnika in bivšega posta-jenačelnika. Pogreb bo jutri ob 15. uri na pobreškem pokopališču. Blag ji spo-min, preostalim naše iskreno sožalje!

Trgovsko bolniško in podporno dru-štvo v Ljubljani bo imelo svoj letošnji občni zbor v nedeljo 20. t. m. ob 10. v dvorani Trgovskega doma v Gregorči-čevi ulici. Med drugim bo na dnevnem redu tudi poročilo o novem društvenem sanatoriju in določitev društvenega pri-spevka.

Objava. Pri osmrtnici Eme Bunc se je nehotelo pozabilo vpisati ime — Ana Mla-kar — kot sestra.

Cvet spakedranščine je v Studencih napisal na trgovini Fridrich: »Trgovina z drvom in premogom«. Bil bi čas, da se popravi

Upokojevit v železniški službi. Upoko-jeni so železniški uradniki: France De-gen v Poljčanah, France Petek v Ptuj, Ivan Schauperl, Stefan Mally, Fr. Zma-zek in Anton Pohar, vsi v Mariboru na glavnem kolodvoru, nadalje Rudolf Hein-rich, Alojzij Anderle, Leopold Burian, Fri-derik Farič, Alojzij Edelhäuser ter Fran-ce Ogner vsi pri kurilnici v Mariboru; med zvaničniki pa so upokojeni: Anton Fatur Maribor kor. kol., Stefan Lah, Ma-ribor glav. kol., Josip Lorbec, Maribor g. kol., France Heric, Maribor glav. kol., Jo-žei Gril, kurilnica Maribor, France Tau-šek, progovna sekcija Ptuj, France Na-votnik, progovna sekcija Maribor, Domi-nik Berce, Ptuj, Jakob Bočnik, Maribor glav. kol., Jakob Mislej, Maribor glav. kol., Jurij Čretnik, Rače-Fram, France Donko, Maribor, Matevž Donik Prager-sko, Ivan Vitez, Maribor kor. kol. ter Lud-vik Urbančič, Fr. Kristl in Jože Kranjc, vsi Maribor glav. kol.

Lep praznik naših invalidov v Beo-gradu. Na prostornem sportnem igrišču je bila včeraj dopoldne na svečan način razvita zastava, ki jo je poklonil kraljin-validskemu združenju. Svečanosti je pri-sostvoval kralj sam in številni ministri. Navzoči so bili delegati invalidskih orga-nizacij iz vseh pokrajin naše države ter ogromna množica ljudstva. Beograd je bil slovesno okrašen, prav tako pa tudi pro-stor, kjer je bila svečanost. Kralj je pri-spel burno pozdravljen. Zabil je v drog zastave prvi žebelj, nakar jo je izročil z daljšim nagovorom predsedniku invalid-skega združenja. Kraljev govor so spre-jeli vsi navzoči z dolgotrajnimi in vihar-nimi ovacijami. Za dar in za naklonjenost se je kralju zahvalil predsednik združe-nja in pri tem naglasil neomajeno zvesto-bo vseh invalidov do kralja in do domo-vine. Po končani svečanosti so se invali-di formirali v povorko, ki je krenila po glavnih beograjskih ulicah, kjer jo je ob-činstvo povsod navdušeno pozdravljalo.

Ljudska univerza v Mariboru. Izreden dogodek čaka tekoči teden vse naše ljubitelje planin in gora. Pridobili smo v zvezi z Ljubljano znamenitega planinca H. Slezaka z Dunaja, ki bo predaval o svojih ekskurzijah v gorovju Kavkaza. Predrzní planinec je pri tem premagal skupno z nekaterimi prijatelji nekaj vr-hov Kavkaza, na katerih še ni preje po-čivala človeška noga. Predavanje spremlja nad 120 skioptičnih slik. Vrši se v sredo dne 9. novembra ob 20¹/₄ uri.

Grajski kino: »Prodana nevesta« od 9. do 14. t. m. Poseben dogodek ob pričet-ku letošnje nove filmske sezone bo ne-dvomno filmska opera »Prodana neve-sta«, ki jo bo predvajal Grajski kino. Predstava bo nudila obiskovalcem svoje-vrsten užitek in bo, prav tako kakor dru-god, zapustila globoke utise. V glavni in obenem najprikljubljivejši ulozi se bosta predstavila na platnu umetnika berlinske državne opere Jarmila Novotna in Viljem Domgraj. Film »Prodana nevesta« je v celoti in podrobnosti zelo posrečen. Po-sebno učinkovite so skupinske ljudske scene in cirkuške slike, ki prekašajo vsa-ko odersko predstavo ter povzročajo sal-ve smeja. Popolna in slikovita je česka vas, kjer se dogajajo in vrste posamezni prizori ob spremljanju mogočnega orke-stra. Lepa Čehinja Jarmila Novotna pa bo nedvomno osvojila srca vseh, ki si bo-dó film »Prodano nevesto« ogledali v Grajskem kinu.

Ukradeni površnik. Na tukajšnji poli-ciji se je zgledil včeraj dopoldne delavec Jakob Klančnik, stanujoč na Aleksandrovi cesti in prijavil, da mu je v soboto zve-čer, ko je sedel v neki gostilni, odnesel nekdo skoro nov površnik, vreden okrog 800 Din.

Prefrigani postopač. Lojze F., ki je že delj časa postopal brez posla po mestnih ulicah, se je za vsako ceno hotel preskr-beti za zimo z denarjem. Oglasil se je pretekli teden pri nekem odvetniku in sporočil uradnici, da ga pošilja odvetnik po pisalni stroj, katerega bo odnesel v popravilo. Zvižaja se je Lojzetu posre-čilo. Uradnica mu je res izročila stroj, katerega je takoj nato prodal nekemu tr-govcu za 2000 Din. Niso pa se še segreli stotaki v Lojzetovem žepu, ko se je oga-sil pri njem detektiv in ga aretirjal. Pri za-slišanju je prevaro priznal in bo izročen sodišču.

Ukradeno kolo. Trgovcu Ivanu Slugi je včeraj nekdo odpeljal izpred Velike ka-varne kolo, znamke »Pucel«, vredno 1300 Din. Trgovec Sluga je imel kolo zavaro-vano za 2000 Din

Narodno gledališče

Repertoar.

Ponedeljek, 7. novembra: Zaprtio.
Torek, 8. novembra ob 20. uri: »Frideri-ka«. Red A.
Sreda, 9. novembra ob 20. uri: »Celjski grofje«. Red B.

Iz gledališča. V torek se poje Leharje-va opereta »Friderika« za red A. — Prva ponovitev Kreftovih »Celjskih grofov« bo v sredo, 9. t. m. za red B. To zanimivo in dramsko zelo spretno napisano delo je ob mariborski premieri doseglo uspeh, ko malokatera domača drama ter ga je ob-činstvo sprejelo z burnim navdušenjem. — Kot naslednja glasbena premiera se pripravlja Suppejeva opereta »Boccaccio« ki jo režira režiser g. Kurt Bachmann kot gost. — Drama pa bo v kratkem ponovila Nušičevo sijajno komedijo »Gospa mini-strovka«, ki je pred dvema sezonama do-segla velik uspeh ter je bila tisto leto naj-večkrat uprizorjena.

Pri železniških težkočah, izgubljenem te-ku, zagatenju, napetosti, zgagi, vzpeha-vanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagneni k bluvanju učinite z 1—2 čaši naravne »Franc Jožefove« vode, temeljito iztreb-ljenje prebavi. Mnenja bolnišnic izpriču-jejo, da jemljejo »Franc Jožefovo« vodo, radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda. »Franc Jo-žefova« grenčica se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in specerijskih trgovinah.

»SLAGER« nas razveseljuje,
po dinar plošče posojuje!

LJUBLJANA	CELJE	MARIBOR
Gledališka 4	Aškerčeva 3	Slovenska 19

Danes ponedeljek kabaretni večer. Ju-tri: Svengalijev humoristični večer v Ve-likih kavarni.

Dva pretepa. V Cirknici so se sinoči stepli v neki gostilni tamkajšnji fantje. Pri pretepu jo je pošteno skupil 32 letni vini-čar Vinko Lavrenčič, zaposlen pri po-sestniku Baumanu. Fantje so viničarja naklestili s koli in ga tako hudo poškodo-vali na glavi, da so ga morali poklicati reševalci prepeljati v mariborsko bolni-šnico. Sinoči so si pa skočili v lase fantje tudi v neki gostilni v Limbušu. Hude po-škodbe je dobil v pretepu 34letni želez-ničar Filip Ait, ki so ga z rešilnim avtom spravili v bolnišnico.

Zamenjan ali ukraden trenchcoatni plašč. Trgovski pomočnik Ladislav Škri-njar je prišel včeraj iz Javornika pri Ra-dovljici v Maribor na jesenske prireditve. Utrujen od daljše vožnje je zavil v neko restavracijo na Grajskem trgu, kjer je odložil svoj novi trenchcoatni plašč in ga obesil na obešalnik. Ko pa je namera-val oditi, je opazil, da plašča ni več. — Škrinjar je zadelo prijavil policiji, ki po-izvednje o storilec.

Dve nezgodi. Preteklo soboto popoldne je podrl na tla na Tržaški cesti neki brez-obzirni kolesar, ki se je podil na svojem kolesu, 6letnega šolarčka Karla Behovi-ča, ki se je vračal iz šole. Pri padcu je dobil fantek hude poškodbe na glavi. Sno-či pa je padel na Glavnem trgu 67-letni krojač Ivan Otokar, stanujoč na Ruski cesti tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo v kolenu. Oba ponesrečenca se zdra-vita v bolnišnici.

Kar je iskal, to je našel sinoči 25letni posestnikov sin France Golob iz Frana. V neki gostilni na Reki je začel razgrajati in pretiti navzočim gostom, zlasti pa go-stilničarju, da ga bo ubil. Ko so podivja-tili, je nega fanta hoteli spraviti iz gostilne, je divje planil na gostilničarja, ki je v silo-branu poiskal puško in ga obstrelil. Raz-grajača so morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Tatinski uslužbenec. Pri neki maribor-ski perutninarski tvrdki je bil zaposlen Adolf Sch., ki je donasal perutnino jedil-nim vozom brzovlakov na tukajšnji glav. kolodvor in imel pri svojem poslu prost vstop v vse prostore jedilnih voz. To za-vstopenje pa je možakar izbral na ta način, da je vsakokrat odnesel nekaj krožnikov in skodelic ter tako pokradel raznega servisa v vrednosti okrog 500 Din. Ukra-dene predmete je imel shranjene pri svo-jem dekletu, kjer je policija izsledila kar celo zalogo in jo zaplenila. Adolf bo iz-ročen sodišču

Koncert Učiteljskega pevskega zbora

ZMAGOVIT USPEH MIRANA VIHERJA IN PEVCEV.

Koncertni nastop malega violinista Mirana Viherja in Učiteljskega pevskega zbora v uniojski dvorani v soboto zvečer je lepa zmaga v gmotnem in moralnem oziru. Dvorana je bila nabito polna in navdušenje se je stopnjevalo proti končnem višku. Zbrana je bila vsa mariborska družba, ves naš glasbeni svet, in poleg meščanov smo videli zares impozantno število deželanov.

Prva zmaga je bil nastop Mirana Viherja. Ko je prišel mirno in samozavestno na koncertni podij s svojim učiteljem g. K. Sancinom in s spremljevalko, pianistinja go. Mirco Sancinovo, smo bili kljub vsemu kar smo o njem slišali in čitali — nekako skeptični. Griek, Dvofak, Cassado? Ali ni vse tole preveč za še ne dvajsetletnega dečka? V dvorani je nastal molk pričakovanja. Miran je vzel v roko svojo polovično violino in lok, ga. Sancinova se je dotaknila klaviature. Prvi akordi — začudenje, ki je rastlo, rastlo, doručalo v navdušenje in prepričanje; gre za resno stvar! Griegova violinska sonata v g-duru. I. Lento doloroso. Allegro. H. Allegretto tranquillo. III. Allegro animato. Sama težka resna muzika. Miran jo zmaguje. Pa ne samo tehnično, kar bi bilo že zelo zelo veliko, zmaguje jo tudi z občutjem in s harmonijo s klavirjem. Navdušenje. In rado vedno smo sledili Dvofaka in Kreislerja Slovanskemu plesu v E-molu, še bolj pa Cassadovemu Plesu zelenega vruga. Tu je ni zadosti talent, občutje in korajža, tu je treba več. Zaposleni sta v naglem tempu obe roki, zaposleno je vse bitje. — Zmaga! Aplavz! Dodajanje! Da, Miran Viher je fenomenalen talent, v katerega verujemo, če bo znal obvladovati samega sebe in nevarnosti tega svojega fenomenalnega talenta. In teh nevarnosti ni malo. Toda verujemo tudi v njegovega učitelja g. Sancina! Ko bo Miran dograjen notranje in tehnično, ko bo mladenič in mož, bo, če se nič ne zgodi, naš veliki ponos pred svetom. Upajmo in pričakujmo!

Nastop Učiteljskega pevskega zbora. Srečko Kumar dirigent. Impozanten zbor že po nastopu, še bolj po impozantnem izvajanju dveh težkih Tajčevičevih staroslovanskih psalmov: »Hvalite imja Gospodnje...« »Vospojte Jemu pjesni novu...« Moč glasov, skladnost, tehnika in nad vsem dirigent, ki ima v oblasti vse, ki ustvarja suvereno. Mimo tega občutje, ki ga v takih skladbah često pogrešamo. Zlasti pa ženski del zbora! Razpoloženje je bilo ustvarjeno. Za prehod resna Lajovčeva »Bolest je kovač«, potem narodno občuteni »Zeleni Jurij« s toplim, polnim in obsežnim sopranom solistke gđe. Mare Pirčeve. Nato zdravo kmečko jedek humor Osterčeve »Pesmi o suhi muhi«! V tako kratkem času tak prehod, pa vedno resno pevsko prednašanje inteligentnega mešanega zbora!

Potem zopet globoko občuten ženski zbor Petra Krstića »Pod jorgovanom«, pa nanovo humor Milojevičeve »Muhe i komarca« in naposled Adamičevih šest narodnih pesmi za ženski zbor: »Rasti tožmarin«, »Da bi jaz znala«, »V črni gorici beli grad«, »Sem revna deklica«, »Lepo mlado jutro«, »Izberi si moža...« Izbrane so iz vseh naših pokrajin, vedre so, globoko lirčne ali pa šaljive. Navdušile so vse, zlasti šaljive, da so jih pevke morale ponavljati. Tu je ženski zbor še bolj pokazal svojo moč, celo preveč. Aplavz! Naposled zopet mešani zbori: Tajčevičeve macedonske, ki so nam zelo blizu, Štolcerja-Slavenskega močne, visoko umetniške in krasne štiri narodne »Svatojska«, »Slepačka«, »Jesenske noči« in »Šaljivka« ter za konec Adamičev »Potrkan ples«. Štolcer-Slavenski je velik komponent in v Učiteljskem pevskem zboru je našel adekvatnega interpreta, ki je pokazal svoje sposobnosti zlasti tudi pri Adamičevi zaključni. Aplavz, ponavljanje, navdušenje!

Miran Viher in Učiteljski pevski zbor sta si s tem koncertom zagotovila simpatije Maribora. Na skorajšnje svidenje!

Dve zmagi mariborskih nogometašev

ISSK Maribor premagal ljubljansko Svobodo; Rapid SSK Celje.

ISSK MARIBOR : SK SVOBODA (Ljubljana) 5:0 (3:0).

Včeraj se je odigrala na igrišču ISSK Maribora podvezna prvenstvena tekma med ISSK Mariborom in ljubljansko Svobodo, ki se je končala s zmago domačinov. Rezultat sam ne ustreza poteku igre, kajti »Maribor« je 90% igre prevladoval tako očito, da bi bil moral zmagati z mnogo večjo razliko. Ta napor mu je sicer prinesel 5 golov, s tem kaj pak tudi dragoceni dve točki, toda igre absolutno ne moremo pohvaliti. V prvem polčasu je moštvo še nekako zadovoljilo, toda v drugem polčasu je predvajalo nemogočo igro. V glavnem je krivec mirne igre izredno slaba srednja vrsta, ki ni bila niti defenzivno niti ofenzivno na mestu, poleg tega pa so krilci — z izjemo Kuharja — razkrili obupno nerazumevanje svoje naloge. O kritju, tehničnem obvladanju žoge, smotrenem dodajanju in prenosu ni bilo ne duha ne sluha. Nič boljše ni bilo v napadu. Posrečilo se je par napadalnih akcij po desnem krilu; to je bilo tudi vse. V notranjem triu igra ni uspevala, po krilih se je malo igralo, in če je bilo moštvo tudi v premoči, se je ta premoč očitovale v nesmiselnem nabijanju žoge. Edina formacija, ki je funkcionirala, je bila obramba. Imela je mnogo dela in zaslužila vso pohvalo, posebno pa Stanko Bertonec.

Svoboda je igrala popolnoma podrejeno. Moštvo je predvajalo tako klaverno igro, kakršne nismo vajeni niti od drugorazrednih moštev. Edino kar bi se dalo pohvaliti, bi bila elan in požrtvovalnost. Pri Svobodi je bila ožja obramba še najsolidnejši del, napad je parkrat skušal uporabiti nekaj redkih uporabnih žog, ki mu jih je serviral krilski vrsta, preko tega pa tudi ni prišel. Krilci so bili izrazito slabi, saj jih sploh nikjer ni bilo. Mariborska napadalna vrsta jih je igranje preigravala in prihajala po mili volji v kazenski prostor. Vse v vsem, Svoboda bo pač morala že boljše zaigrati, ako bo hotela ostati v prvem razredu.

Igra je potekla, kakor rečeno, v stalni

premoči Maribora. Od vsega početka so se vršili napadi proti Svobodinemu голу. Do 25' se Svoboda samo brani, potem se šele zave, da je napad najboljša obramba. Par napadalnih akcij ustavi mariborska obramba. V drugem polčasu je bil rezultat postavljen v 31' po branilcu Bertonecju in kar se je naprej godilo, je bilo samo igračenje s slabotnim nasprotnikom. Tema je zanimanje za dogodke na trati po možnosti še zmanjšala, tako da so se vsi oddahnili, ko je sodnik odžvižgal.

Sodil je g. Pevalek iz Ljubljane malo flegmatično, napravil je tudi par nebitvenih napak, sicer pa dobro, zadovoljivo, nepristransko, čeprav malo pedantno, vsaj v prvem polčasu.

V predtekmi je zmagala mladina ISSK Maribora nad mladino Rapida v razmerju 8:2 (3:1). Sodil je g. Kopič.

SK RAPID:SSK CELJE 5:1 (1:0).

Kvalifikacijska tekma med Rapidom in Celjem se je včeraj dopoldne odigrala na igrišču ISSK Maribora. Za to tekmo je bilo zelo veliko zanimanje. Tekmi je prisostvovalo tudi okoli 200 »drukerjev« iz Celja, ki so se zelo živahno udeleževali in vzpodbujali svoje moštvo. Rapid je bil kombinatno boljši nasprotnik, zlasti sta se opazala njegova večja rutina in boljši start. Pod pritiskom hitrega nasprotnika je razvil Rapid zelo živahno igro, ki ji je zaslužno prinesel zmago. V napadalni vrsti je ugajal Pišof, ki je sam dosegel štiri gole. V splošnem pa je napadalna vrsta preveč oklevala, ker bi bila lahko plasirala še kakšno žogo. V krilski vrsti je taktično zaostaja Seifert; neodpušljivi so zanj tudi streli, ki jih brez potrebe pošilja nasprotniku na lastno polje. V ožji obrambi je šlo v redu; delo tamkaj — vsaj po odmoru — ni bilo ravno preveč naporno.

SSK Celje ni opravičil svojega dobrega renomeja. Moštvo se je sicer borilo z elanom in požrtvovalnostjo, zaostajalo pa je močno v pogledu tehnike in taktike. Premoč rutiniranega nasprotnika je bila sicer vedno silnejša, vendar pa so gosti tu-

Styriacus: Očividec o koncertu čitalnice pred 70imi leti

Profesor Santel, oče umetnika slikarja Šaše Santla, doma iz Kaple na Kóbanškem, je bil l. 1862. dogotovil peto gimnazijo ter se je v počitnicah udeležil koncerta kot pevec. V istih počitnicah je pisal dnevnik, katerega je v poznejših letih, ko je pisal spomine, še izpopolnil s Kosovo brošuro: »Uspomena na Slovence«. Spomine poseduje danes njegov sin Šaša Santel, ki je prijazen dovolil uporabo še nepriobčenega rokopisa za »Maribor v jeseni«.

Priobčujemo odstavke, ki naši javnosti še niso znani in pojasnjujejo dosedaj še nejasno sliko s koncerta na obletnici mariborske čitalnice.

»Ravnatelj (gimnazije) Lang, ki se je vedno kazal Slovincem prijaznega, je dovolil, da smo slovenski dijaki sodelovali pri petju. (Prav za prav skoro ni bilo drugih pevcev). Pevovodja je bil Miklošič, glavni tenorist prof. Šuman. Predsednik dr. Janko Sernec, silno lep mlad mož z lepimi očmi in dolgo črno brado, je bil z nami dijaki izredno prijazen in je nas na vse načine navduševal... Učili smo se »Napreje«, takrat čisto novo skladbo; neki venec »Al smem Slovenec biti?« Slovenec vpraša z napevom »Kde domov mój« najprej Nemca: Al smem itd. Eden Nemec odgovarja z napevom »Was ist des Deutschen Vaterland«; da mu rad dovolijo po načelu: Kar za se želimo, priročim tudi tebi. Drugi Nemec odgovori z napevom »Fürst von Thoren«: Slovenec nisi, motiš se, tvoj dom v deželi nemški je, Slovenije ne poznam, za vse kulturo nemško imam«. Potem vpraša Slovenec istotako Italijana, potem Madžara, od kajih spet eden pritrjevalno, drugi odrekovalno odgovori, in to z napevi njih naroda. Na zadnje vpraša Slovenec še Avstrijo, ki mu odgovori z napevom cesarske himne: da je Slovinci vedno zvest Avstrijan. Slovincem vlogo je pel prof. Šuman... Dalje smo se

učili... »Mar i bor«,... »Savico« in »Hej Slovani«. Meni so segale vse te pesmi prav do srca, in težko sem pričakoval uro, ko sem spet smel iti v čitalnico k vaji. Neizmerno prijetno pa je bilo pri vsaki vaji zame to, da je proti koncu natak pri pritlične gostilne »Schrammels Gasthaus zur Mehlgrube« (danes Nabavljalna zadruga) prinesel na široki plošči toliko vrčkov piva, kolikor je bilo nas dijakov...

Dne 3. avgusta se je vršila slavnost... Ne vem ali se more čitatelj teh vrstic vglobiti s svojo fantazijo v tedanji položaj narodnostnega mišljenja pri Nemcih in Slovencih. Za slovensko ljudstvo je bila ideja narodnega preporoda po ogromni večini nerazumljiva, ravnotako kakor Nemcem; eni in drugi so smatrali dotedanje od pamtike vladajoče razvalno sredstvo edino le za analfabete, za vsako pismeno izražanje misli in za ustmerje, da je namreč slovenščina obče-no občevanje izsolanih ljudi pa veljavna in porabna edino nemščina — kot tako naravno, kakor da voda navzdol teče in ne navzgor, tako da se jim je zdelo to, kar proglašajo narodni agitatorji, narobe svet. Najbolj se da primerjati tedanji položaj onemu, ki je Nikolaj Kopernik nastopil s trditvijo, da se zemlja giblje okoli svoje osi in okoli solca. Le redke so bile osebe, ki so bile dovolj gibčnega duha, da se jim je zasvitalo v glavi; a še od teh niso vsi vztrajali; oprijeli so se nove ideje, dokler niso imeli pregleda o mnogih težkočah, ki jih je treba premagati za uveljavljenje nove ideje; ko so te težave spoznali, ali začutili, da zah-teva ureditvovanje nove ideje celo osebn-požrtvovalnost, vrnili so se med one, ki so proglašali narodne agitatorje za krive proke ali celo škodljivce, in njih privržence za norce.

Priredba slovenske slavnosti za omikane ljudi je bila nekaj tako novega in presenetljivega, da je bil učinek na duhove kakor če bi izbruhnila revolucija. Kar je bilo dovtetnih za narodno idejo, je privrelo ta dan v Maribor... Najbolj se je ljudstvo zanimalo za dr. Loyra

Tomana, pesnika in edinega zastopnika Slovincem v takratnem prvem zasedanju državnega zbora na Dunaju... pa tudi za dr. Bleiweisa... K obedu se je ljudstvo... zbralo v Macherjevi gostilni v Schmidererjevem drevoredu (danes lito-grafija), kjer se je radi edine večje dvorane mariborskega mesta imela vršiti večerna slavnost... Lepo je bila nakinčena. Oder je bil še le za to priliko napravljn; nad njim je bila slika cesarjeva, obdana z lipovim vencem, na desni avstrijska, na levi slovenska zastava. Po stenah so viseli grbi slovanskih dežel, z napisi v dotičnih jezikih, citati Puškina, Lermontova, Mickiewicza, Čelavkovskega Kollarja, Mušickega, Gunduliča, Prešerna; slovenski je bil tudi Koseskijev: Svetu pokažite lik domače navade in misli. Biti slovenske krvi, bodi Slovincu ponos! Vsi ti napisi so bili na belem dnu in modro obrobljeni. Tudi okna so imela trobarvne zaves.

Slavnost otvori predsednik dr. Janko Sernec z navdušenim govorom... Tekom govora je omenil, da mu je povodom ustanovitve čitalnice rekel namestništveni svetnik v Gradcu: »Kaj vam treba čitati slovenske časopise, ko zate vsi nemško!«... Kot drugi je nastopil dr. Bleiweis... Po tem govoru so se dr. Sernec in drugi lotili dr. Tomana, naj stopi na oder, da ga občinstvo, ki se tako silno zanima zanj kot edinega zastopnika Slovincem v državnem zboru, vidi in čuje njegov glas. On pa je bil oblečen v belo poletno, torej za tako slovesno priliko neprimerno obleko in se je dolgo branil nastopiti, na vse kriplje; ko mu obotavljanje ni nič pomagalo, se je vdal in stopil v beli obleki a z ogromno črno brado na oder. Prišel pa dolgo ni do besede, ker klicanja »živio« in ploskanja ni hotelo biti konec. Končno je imel navduševalni govor... Na to se je pel »Napreje...« potem... »Savica«, obe pesmi sprejeti z nepopisnim navdušenjem. Sledila je deklaracija plavalasega vseučiliščnika Gregorja Kreka, ki je zložil pesem za to priliko. Za njim je nastopil kmet Bizjak iz Tehari pri Celju,

vpeljan od svojega župnika Dav. Trstenjaka. Govoril je v prilog zvestemu rodoljubju; smeh je vzbudila njegova opazka, »da Nemci, ki nam zdaj toliko nasprotujejo, se bodo vendar s časom naveličali«, radi svoje (Bizjakove) naivnosti. Potem se je pelo Mar i bor... Pod oknom... Milo lunico... Al smem Slovincem biti, Kje so moje rožice, Strunam, Hej Slovani. Nastopil je tudi solokvartet (oba Ipavca in njih bratranca Ripšla) s pesmijo »Pod lipo«, ki je posebno ugajala.

Po končanem programu je sledila prsta zabava z običajnimi napitnicami in običajnim navdušenjem pri čaši vina.

Med tem so se s Felberjevega otoka vračali nemški turnerji, gimnazijci in komiji, vsi natrkani. Radi bi bili v svoji vinski razposajenosti nam malo ponagajali, a če mogoče vprizoriti kak pretep. Zapeli so pod okni dvorane nemško pesem. Ko se iz notranjosti na to ni reagiralo, je neki Nemec prišel v dvorano, pripravljen menda da bo izzval ali napaden, in da bi potem takoj še drugi Nemci pritrsnili. A zgodilo se je, da ga je takoj pri vstopu neki njegov znanec prijazno pozdravil ter ga vodil po dvorani in mu vse napise in simbole razložil. Ko Nemec pride spet na ulico med svoje in jim dopoveduje, kako je notri vse lepo in da je bil sprejet prijazno, so se drugi nad njim hudovali, ga nazivali izdajico, in konec je bil pretep med njimi. Od tega naprej pa je začela šele prava vojna s peresom...

Časnikarski boj, katerega je izzval govor dra L. Tomana, pa naša javnost že pozna.

Iz priobčenih spominov prof. Santla postane jasen predvsem pomen čitalnične prireditve pred 70imi leti, zlasti ko nam Santl izredno nazorno slika takratno miselnost mariborskega in našega prebivalstva sploh. Ta miselnost si je na isti način iz pesmi, »Al smem Slovenec biti«, kakor iz vsega poteka slavnosti in končno najdemo isto miselnost tudi v nemškem izzivanju in dogodkih, ki mu sledijo.

Pierre Loti:

Lotijeva ženitev

Roman

42

Gledal sem tiste domačine kakor popolnoma neznane ljudi, in tedaj sem prvič občutil vse bistvene razlike našega in njihovega plemena, naših misli in naših utiskov. Dasi sem bil oblečen kakor oni in sem popolnoma razumel njihov jezik, sem bil vendar strahovito osamljen v njihovi družbi, kakor da bi bil na kakšnem strašno daljnem in popolnoma neznanem otoku neznanega planeta.

Mimo tega me je morila tudi nepopisna daljava, ki me je delila od onega malega koščka naše zemlje, ki je bil zares moj, po kateri je bila razpeta morska gladina silnih samot...

Pogledal sem Taamarija in ga poklical k sebi: čisto mirno in zaupno je naslonil svojo glavo na moja kolena in ostal tako tih in negiben. Tedaj sem bolj kakor kdaj koli prej mislil na svojega brata Georgea, ki je takrat počival v temnem in tesnem grobu v neskončnih morskih globinah tam nekje ob neznanih obalah Bengalije. — Ta deček je bil njegov sin, in del družine, del krvi naše krvi bo živel dalje na teh izgubljenih otokih sredi neskončnega Tihega oceana, v Polineziji, na nasprotni strani zemeljske krogle...

»Loti!« je rekla stara Hapota in vstala, »pojdi, da se spočiješ v moji koči, ki je oddaljena od tu koma dobrih pet sto

korakov, tam ob drugi obali. Tam boš jedel in spal; videl boš mojega sina Te-haria, s katerim se boš lahko dogovoril glede urnitve na otok Tahiti s tem dečkom, ki ga nameravaš odpeljati s seboj.«

XVII.

Koča stare Hapote je bila oddaljena samo nekaj korakov od morja. Bila je to klasična maorska koča s starim podom iz črne gline, z rešetkastimi stenami in streho iz pandanusa. Leglo škorpionov in stonog. Masivne lesene noge so nosile velike postelje antičnih oblik z zavesami iz razvlečene in iztančene skorje nekega otoškega drvesa.

Navadna, primitivna miza je bila poleg teh postelj edina oprava vsega Hapotinega stanovanja. Toda na mizi je ležalo maorsko Sveto Pismo, ki je spominjala osamljenega gosta, da se v tej zapuščenosti oceanijski koči spoštuje Kristusova vera.

Tehar, Taimahin brat, mladenič petin dvajsetih let inteligentnega in prijetnega obraza, se je s spoštovanjem in z ljubeznijo spominjal svojega pokojnega brata Ruerija in me je zato sprejel z nenavadno velikim in odkritosrčnim veseljem. Imel je na razpolago malo ladjo okrožnega poglavarja in zato sva se dogovorila, da se bova odpeljala na Tahiti takoj, čim bo to dopuščalo vreme.

Povedal sem, da sem navajen hrane domačinov in da se bom zadovoljil, kakor ostali v rodbini, s plodom hlebovca. Toda stara Hapota je pripravila veliko gostijo, pravo pravcato svečanost. Lovi-

li so kokoši, da jih zakoljejo in zanetili so na prostem velik ogenj, da spečejo zame feil in sad hlebovca.

XVIII.

Med tem je čas polagoma a neizprošno potekal v nepovrat. Treba je bilo čakati več ko eno uro še, da se vrne dekle od okrajnega poglavarja in prinese starelitine, iz katerih bo mogoče razbrati čas, kdaj je bil rojen Taamari, starejši sin Taimahe in mojega brata Ruerija.

Da bi mi čas čakanja hitreje potekel, sem se sprehodil s svojimi novimi prijatelji po morskimi obali, in tisti sprehod je zapustil v moji duši fantastičen spomin, kakor sprehod v globokih, nedojemljivih sanjah.

Od tega selišča do središča otoških naselbin Afareahitia je pokrajina tesna, dolga in razvlečena kakor ozek trak, ki se vije na malem prostoru med neskončnim morjem in strmimi in dosti visokimi gorami, na katerih so se razrastli, zlasti na pobočjih, gostih tropični pragozdovi, ki so skoraj docela neprehodni.

Okoli mene je postajalo vse vedno bolj temno in nerazložno. Večer, osamljenost, nemir, ki me je prevzemal, vse to je dajalo vsej tej okolici nekaj neskončno temnega in tesno morečega.

Na vseh straneh so bile kokosove palme, cvetoče skupine oleandrov in pandanusov — in vse je bilo nenavadno visoko, vitko in zvito od silnega morskega vetra, ki je pilal z neskončne gladine Tihega oceana. Dolga stebila kokosovih palm, zvita in sklonjena na vse strani,

so nosila tam pa tam povesma lišajev, ki so viseli z njih kakor sive brade. Pod našimi nogami pa se je širila povsod ista gola in pepelnata prst, razrita po neštetihih rovih vseh mogočih žuželk.

Pot, po kateri smo šli, se je zdela zapuščena in skoraj opuščena; razne živali so lazile po tleh ali pa bežale pred nami v svoja skrivališča. Polagoma je legel na pokrajino prvi mrak, kateremu sledi naglo temna noč.

Veliki Tehar je stopal ob moji strani globoko zamišljen, kakor vsi Maori, jaz sem pa vodil za roko sina svojega brata Ruerija.

Monotono šušenje palm in vse tiste čudovite, nenavadne narave je prekinjal kdaj pa kdaj le prijeten, ljubeč glas Taamarijev; njegova otročja vprašanja so bila brez vsake logične zveze in nenavadna. — Kljub temu sem pa prav dobro razumel jezik tega malega bitja, jezik, ki je bil od pokvarjene maorščine ki se govori v Papetu tako različen, da ga tam ne bi razumeli. Taamari je govoril pristno in nepokvarjeno staro maorščino.

Na morju so se druga za drugo pojavljale barke, ki so se nekako negotovo vračale s Tahitija. Ena je pristala v naši bližini med koralnimi sipinami. Močan pasatni veter bi jo bil kmalu prevrnil z vsemi potniki. Iz te barke je stopilo več domačinov z dvema mladima deklicama, ki sta bili docela premočeni in sta zato tekli proti domu. Spotoma sta se divje smejali, kakor da bi hoteli s svojim smehom prevpiti šum vetra.

di v največjih stiskah priredili par nevarnih napadov za nasprotnikova vrata. Najboljše moči je imelo »Celje« v ožji obrambi, ki zasluži pohvalo. Pohvala je tem bolj zaslužena, ker krilska vrsta ni bila dovolj povezana in je zaradi tega naprtla tudi mnogo svojega posla branilcem. V napadu sta ugajali obe rezervi, ki sta pred vratmi zelo neodločni. V celoti so Celjani napravili simpatičen vtis ali za prvi razred še niso zreli, ker jim manjka tehnične sposobnosti in dober kondicijski trening.

Sodil je korektno g. dr. Planinšek.

Predtekmo sta odigrala ISSK Maribor rezerva in SK Svoboda rezerva. Zmagal je »Maribor« zaslužen v razmerju 4:0 (1:0).

Ostale nogometne tekme.

Ljubljana: Prvenstvena tekma Primorje-Illirija 1:1 (1:0).

Zagreb: Concordia-Hajduk 2:1 (0:1). Concordia je s to tekmo postal državni nogometni prvak.

Beograd: Prvenstvena tekma BSK: Jugoslavija 2:1 (1:0).

Sokolstvo

Sokolsko društvo Maribor - matica

Ima drevi ob 20. uri v društveni sobi v Narodnem domu izredno odborovo sejo.

Havajske ptice.

Poglavarji ali kralji na Sandwichskih otokih ne kupujejo obleke v modnih trgovinah na obroke, temveč si daje narediti kraljevske plašče iz ptičjega perja. En tak plašč s Havaje je bil letos ukraden iz muzeja v Göttingenu in tatvina je vzbudila zanimanje za ptice, ki morajo žrtvovati svoje perje, da se ponašajo z njim kralji.

Dunajski botanik Porsch se je zanimal za te vrste ptice in ugotovil je, da gre za tako zvane drepanike, ki pa žal že izumirajo, ker rabijo poglavarji divjih plemen preveč plaščev iz njihovega perja. Drepanida je ptica velikosti našega drozga, prebiva na drevju in narava jo je tako prilagodila rastlinstvu na otokih, da je tudi njen kljun tak, da lahko sesa sok iz rastlin.

Herriotov obisk v Madridu

O priliki obiska v Madridu je podpisal francoski ministrski predsednik Herriot tudi konvencijo o socialnih odnosih.

Cenj. občinstvu naznanjam,

da sem z današnjim dnem otvorila braniarj ob Bregu 16, nasproti Kiferjevega kopališča, dosedaj Sparovec. Prosim cenj. stranke, da ostanejo v naprej moji stalni odjemalci. Za obilen obisk se priporoča Agica Komenik. 3699

Uložno knjižico velebanke

na Din 30.000,— ali v dobro tekočega računa, prodam za Din 24.000,—. Interesenti naj javijo svoj naslov na upravo »Večernika« pod števil. »3.700«. 3.700

Lepo, opremljeno sobo

oddam boljšemu gospodu. Sodna ulica 14/II, vrata 8. 3624

Prodajam zelo dobro ohranjen

in malo rabljen šivalni stroj, (sistem Singer ameriški s koleščkom). — Vprašati je v trgovini Legat, Meljska cesta 57. 3702

Zelen pleten jopič

sem pozabila v vlaku iz Maribora gl. kolodvor do Maribora koroški kolodvor. Poštenega najditelja prosim, da mi ga vrne proti nagradi v Jezdarski ulici 8, Maribor, Marija Pečar. 3701

Stanovanje treh sob.

kuhinja, shramba in vse pritlikline oddam s 1. decembrom. Dr. Fr. Rosinova ulica 23. 3679

Popolnoma zanesljiva deklica

z malo maturo, s znanjem nemščine in hrvaščine išče mesto k otrokom. Pomagala bi po potrebi tudi v gospodinjstvu. Naslov v upravi »Večernika«. 3646

Kovčke,

dokolenice, nahrbtnike v veliki izbiri po nizkih cenah priporoča Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 3694

Restavracija Senica,

Tattenbachova 5, je na novo preurejena. Točijo se le prvovrstna vina. Vinski mošt iz kovaškega vrha (Schmitzberger), liter 6, stara 8 in 10 Din. Abonent se sprejmejo na dobro domačo hrano po znižani ceni. 3660

Kupujem in prodajam

stare štedilnike in peči ter vsakovrstno staro železnino. J. Gustinčič, Tattenbachova ulica 14. 3691

Najlepše razglednice

mariborske, umetne, Salon de Paris
t. t. d. kupujte v papirnici knjigarne

Tiskovne zadruga

Maribor, Aleksandrova 13

Zarnice
lestence
likalnice
kuhinjske aparate
izolirane žice
motorje
elektromotorijal
zvonce
telefone
radioaparate

...jte poceni v novi
elektroinštrni trgovini

Karol Florjančič
Maribor, Glavni trg 23

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Zahvala

Ker mi je nemogoče zahvaliti se vsem prijateljem in znancem za pre-mnoge izraze sožalja povodom prebrid-ke izgube moje dobre matere, gospe

Terezije Pouha

se s tem vsem najpriprčneje zahvaljujem. Posebno zahvalo pa sem dolžna darovalcem prekrasnih vencev in cvetja ter vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.

Maribor, dne 7. novembra 1932

Marija Jarc, roj. Pouha